

Előfizetési árak
 Helyben, vagy postán kifizetve:
 Egyszerre 10 ffr. — kr.
 Félévre 5 „ „ „
 Negyedévre 2 „ 50 „
 Egy hónapra 1 „ „ „
 Egy év 10 „ „ „
 Egy év 4 kr.
 Alap szellemi munka ill. minden más munkát a szerkesztőség Nagy-ujváros 1708 sz. házban küldendő.
 Előfizetési helyben:
 Tiszti K. Lajos könyvtárakozásában, az a kiadóhivatalban, Nagy-ujváros 1708 sz. házban.

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PENTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL

Hirdetési díj:
 Negy-határú polgári szövetkezési körök részéről a közzétételre birtokosok által a hirdetés minden alkalommal 80 kr.
 Hirdetést vagy közlőanyagot megadandólag a hirdetés minden alkalommal 30 kr.
 Nyitási költségek minden polgári körre 30 „ „ „
 Hirdetési díj a szerkesztőségben és kiadóhivatalban, Nagy-ujváros 1708 sz. házban.
 Kiszámlázott nem adózik vissza.

Főhívás!

Főlkérjük Debreczen szab. kir. város hazafias polgárait, hogy f. hó 24-én, azaz szerdán este 8 órakor, **Kossuth Lajos névestéjének megünneplése végett**, a Margit-fürdő vendéglőjében minél nagyobb számmal megjelenni sziveskedjenek.

Debreczen, 1892. aug. hó 22.

Az intező bizottság.

Segíts magadon...

A magyarországi ügyvédi kar is úgy látszik hiába várja, hogy e testületre nehezedő bajok ellen más faktor nyújtson orvosszert, mint épen e testület maga. »Segíts magadon és az Isten is megsegít«-féle szólásmód ritka alkalommal alkalmazható jobban, mint éppen az ügyvédek jelen mozgalmára.

Az a kongresszus, mely a múlt napokban tartott meg Győrött — azt igazolja, hogy az ügyvédek érkezettnek látják az időt arra, hogy bajaikon segítsenek.

Nem új keletű az ügyvédek mozgalmának és nincs is annak vége a győri gyűléssel, melynek lefolyása is egyik bizonyossága annak, hogy még csak tárgyalni is sok egyszerre azokat a sérelmeket, melyekkel az ügyvédi-kar előhozakodik.

Igazán súlyos akadályokat gördít a törvényhozás egy idő óta az ügyvédek megélhetése elé; törvény után törvény következett, mely szűkebbre vonta az ügyvédek közreműködését a jogszolgáltatás terén és ennek természetesen a következménye, hogy mind nehezebbé váltak az ügyvédek megélhetési viszonyai és hogy az új meg új pályavégzett ifjak vagy maguk nem tudnak tevékenységüknek teret találni, vagy pedig leszorítják a régiakat, kik a megnyirbált működési körben úgy is elég nehéz viszonyok közé jutottak.

Sokáig tartottak az ügyvédek attól, hogy sérelmeiket, panaszait és jogos

követeléseiket a nyilvánosság elé vigyék, belátták, hogy egyszer már magukat is képviselniük kell és hogy egyszer még a saját érdekeik védelmeit is kötelesek elvállalni. Ennek a meggyőződésnek a hatása alatt kecsesített sikerrel a győri gyűlés és ennek hatása alatt jelentek meg azon az országának majdnem összes ügyvédi kamarái, hogy tanácskozzanak az ügyvédség helyzetéről.

Üdvös határozatokat fogadott el a kongresszus már ez alkalommal is, habár a tanácskozás nem volt kellőleg előkészítve.

Helyes volt, hogy a győri gyűlés az első alkalommal csak egy részét tárgyalta le a kitűzött és nagyon is halmozott programnak, a jövő, szegedi gyűlésnek tartva fenn a többi kérdéseket. Helyesebb az anyival, mert az ügyvédség sérelmével állítólag már foglalkozik az igazságügyminiszter is és nem lehetetlen, hogy a legközelebbi ügyvéd-gyűlés már egy-egy elintézett kérdéssel fog szemben állani.

Kilátást nyújt erre az, hogy nemrég egy minden jel szerint hivatalos forrásból eredő közlemény ismertette azt a törvényjavaslatot, mely az igazságügyminiszteriumban az ügyvédi rendtartás reformjáról készült és a melyet a miniszter meg akar küldeni véleményezés végett a kamaráknak.

Ha alaposan és hiven volt ismertelve a javaslat, bizonyára szívesen fogadják azt a kamarák, mert, intézkedései épen a kamaráknak fölterjesztéseire támaszkodnak és azoknak becses anyagát értékesítik.

A hivatalos közleménynek vázlatos ismertetéséből bajos határozott következtetést vonni az egész tervezetre és annak részleteire, de ugylátszik, hogy a tervezet készítője, aki maga is ügyvéd, figyelemmel volt az ügyvédi rendtartás házagaira és hibáira s azokat nagyobbára az első sorban érdekelt ügyvédi-karnak többször kijelentett kívánságaihoz képest igyekszik megszüntetni.

A tervezett reform igen helyesen nem apró módosításokban, vagy hát kuruzslásokban keresi a bajok orvoslását, hanem az ügyvédi rendtartás egységes átalakítását célozza, amihez, ime újabb anyagot szolgáltat az az emlékirat is, mely mint a győri gyűlés tanácskozásiának eredménye fog a miniszter elé jutni.

Tartalmazni fogja ez az emlékirat majdnem az összes ügyvédi kamarák küldöttéinek megállapodásait, de kívánatos mégis, hogy az ügyvédek mozgalmát teljesen egységes legyen és hogy ne zárkózzék el attól, mint most történt, az ország legelső ügyvédi kamarája, a budapesti sem, mely sulyánál fogva első sorban van hivatva arra, hogy érvényt szerezzen az ügyvédi-kar jogos igényeinek.

Horvátországi magyarok viszálytelepítése. A Vöröcze vármegyei gróf Jankovits-fele birtokon 30 év előtt letelepedett és Uj-Grác név alatt külön telepökséget alkotott magyar telepeseknek az uradalommal való szerződése lejárván, miután új egyezség létre nem jött, a telepesek hajléktalanokká lettek. Ezen jobbra jóravaló, szorgalmas magyar gazdák által alapított családok sorsán gróf Bethlen András földmívelésügyi miniszter segített oly módon, hogy egyelőre ötven családnak Bogyóváros, Bacsmegeyében az ottani kincstári birtokon házhelyet és fejenként 12 hold jó minőségű földet adott kedvezményes fizetés feltételek mellett; és ezenfelül a nevezett jómódú bacsmegeyi községhez folytatódó építendő telepesházak elkészítéséhez is anyagi támogatást nyújtott.

Ezen intézkedéssel a földmívelésügyi miniszter nemcsak hogy ötven hajléktalanra lett derek magyar családnak biztos otthon lehetést és keresetet teremtett, de e mellett a bacsmegeyi vidék munkás népességének gyarapításával az országra nézve nemzetgazdaságilag is üdvös és helyes irányú telepítésekben újabb örvendést lépett tett előre. Ez több is fogja követni, amennyiben a földmívelésügyi miniszter Bacsmegeyében egyéb kincstári birtokokon is tervez új telepítéseket.

A tápei választás. A Sima Ferenc elleni cselszövények közt legújabbban a kiskun-dorozsmai kormánypart következő határozatot hozta: A kis-kun-dorozsmai szabadelvűpart egyhangulag hozott határozattal kijelenti, nehogy a Tápen ez évi augusztus hó 11-én történt választási eljárás eredménye az ellenek kijátzására irányuló törekvéseknek tulajdoníthatassék.

előtt, mi azonban sehol sem történt a világság és teljesség rovására. Legyen elég példa gyanánt az elektromosságról szóló cikkekre hivatkozni, melyek sokkal szűkebb helyen kiemertőbben, világosabban és gyorsabban tájékoztatták az olvasót a villamoságra vonatkozó összes tudnivalókról, mint bármely külföldi nagy lexikon.

Ugyaníly bárki által érthető s egyúttal a szakembert is kielégítő cikkekben tárgyalja a könyv az összes természeti, műszaki, orvosi, nemzetgazdasági és térsadalmi tudományok egész körét, mindenütt tekintettel a legújabb vívmányokra és ezek gyakorlati hasznára, valamint az illető dolgoknak magyar irodalmára. Cselszerűen van keresztülvive a gyakorlati szempont jogi, államtudományi, közgazdasági, adó-és pénzügyi fogalmak és kérdések tárgyalásában is, elkerülve azokat a hosszú lére eresztett elméleti fejtegetéseket, melyek a német lexikonok használatát oly nehezessé és fáradszóvá teszik.

»Az Athenaeum Kézi Lexikonában minden csupa életrevalóság és fürgeség, s már e tulajdonságainál fogva könnyű lesz vaskalapos vetélytársait legyőznie.

Az egyetemes ismeretek anyagának lelkiismeretes felkutatása mellett nem kisebb érdeme e vállalatnak, hogy teljesen a magyar közönség igényeihez alkalmazkodik s minden ízében nemzeti szellem hajtja át. A »magyar globus« egész világot visszatükrözi és könyv, mely a magyar anyagnak oly rengeteg tömegét nyújtja, minőt a régebben megjelent sokkal terjedelmesebb magyar ismerettárakban is hiába keresünk.

Nem csupán arról van szó, hogy a speciális magyar tudnivalóknak a történelmi, földrajzi, népméi, irodalmi, államtudományi s egyéb szakok köréből domináló szerep jutott. Ez már magában oly érdem, mely teljes elis-

a kitűzendő újabb választás alkalmából nem állít szabadelvűpartit jelöltet abban az esetben, ha a tápei kerület ellenzéki választói által skár az agron-pártnak szolgáltatandó elégtételtől Győry Elek, akar a függetlenségi és-48-as párt részéről felállítandó más jelölt megválasztásával, párterdek mellőzésével ugyan, de biztosítottnak látja legalább azt a célt, hogy a választó-kerület arra méltó és érdemes egyen képviselje a parlamentben. E határozatot megküldték Irányi Dánielnek s Ugron Gábornak. — A függetlenségi s-48-as párt válasza benne van Babó Emil szegedi orsz. képviselő nyilatkozatában, aki mint a központ megbízottja, Sima Ferencz jelölésére mellett foglalt állást. Ugron Gábor pedig visszaküldte a jegyzőkönyvet ez oldalirással: »Undorral visszautasítom.«

BELFÖLD.

A vatikan és a magyar kormány között való feszült viszonyok egyik jele, hogy Vasváry Kolos hercegprímás az egyházi méltóságával járó bibornokságot mindeddig nem kapta meg. Mint most Rómából jelentik, a már majdnem szakadásig ment felszűntleg némileg engedlett s bizonyos, hogy a decemberben használt konzisztórium Magyarország hercegprímásának megadja a bibornoki méltóságot minden attributumával.

Holdházy János trebinjei püspök. Holdházy János győregházmegyei kanonokot a király trebinjei püspökké nevezte ki. A hivatalos lap már publikálta az érdemes főpap, József főherceg volt nevelőjének kitüntetését.

Bizalmi szavazat a bálnak. A Zimonyban élő szerb polgárok mozgalmat indítottak meg az iránt, hogy a bálnak a város nevében bizalmat szavazzanak és kifejezzék egyszerűsággal a kiegyezéshez való ragaszkodásukat.

KÜLFÖLD.

A szerb király völegény. A Novoje Vremja Cetinjeből arról értesült, hogy Sandor szerb király eljegyzése Nikita fejedelem legifjabb leányával, jöllehet Milan volt királynak sehojy sinos az inyere, bevezétt tény.

Sztambulov Sztambulban. Konstantinápoly, aug. 19. Itteni politikai körökben azt állítják, hogy Sztambulovnak a szultánnal nyert kihallgatása nem all közvetlen összeköttetésben Ferdinánd fejedelem elismerésének kérdésével. Diplomatai körök azt hiszik, hogy Sztambulovnak a nagyvezérről folytatott tanácskozása sokkal nagyobb gyakorlati jelentőségű, mint a szultánnal nyert kihallga-

merésre tarthat számot. De még inkább bámulatra méltó az a leleményesség mellyel dr. Acsády Ignác annyi új eszközt és módot tudott találni, hogy a mi magyar jellegű emelje. Csak azon főbb újításokat kívánjuk kiemelni, melyeket az »Athenaeum Kézi Lexikon« vezetett be először a lexikon-irodalomba. Így az egyes tudományok történelmének ismertetésénél első sorban azok magyarországi története részeseült figyelembe, melyek oly behatóan, ahogyan szakművekben sem igen találjuk. Külön cikkek ismertették továbbá tudományos és köznevelési intézeteinket, társulatainkat és egyleteinket, az akadémia, anthropologiai muzeuma, ésványtani intézet, Bethlen-fiutanoda, földrajzi társ., Kiszaludytárs. stb.)

Az idegen tudósoknál és írónál fel vannak sorolva műveik magyar fordításai, a reakjuk vonatkozó irodalommal együtt. Egyes külföldi városoknál a lexikon ottani magyar eredetű vagy tárgyú emlékeket ismertet, így külön cikkek szólnak acheni magyar régiségekről, a bautzeni Mátyás-szoborról, a magyarországi helységek német neveik szerint is előfordulnak, ami jelentékenyen emeli a mű földrajzi részének gyakorlati hasznavehetőségét.

Szerencsés újításnak tartjuk azt az eljárást, melyet a lexikon nemzeti céljából követ. Nemesak az egyes írók élettrajzi adatait és műveik névsorát közli, hanem felsorolja irodalmunk összes kiváló alkotásait, egy vagy más tekintetben figyelemre méltó termékeit külön a művek címe alatt is és a cím mellett adja a műre vonatkozó közérdekű adatokat.

Ezáltal a Kézi Lexikon régebbi és újabb irodalmunknak világos leltárává válik s bárki könnyűséggel megtudhatja valamely jelesebb szinmű, eposz, regény stb. szerzőjét, ha a mű

A „DEBRECZEN“ TÁRCZAJA.

Az Athenaeum Kézi Lexikona.

(A tudományok enciklopédiája külön's tekintettel Magyarországára, szakfelfiák közreműködésével szerkesztette dr. Acsády Ignác, a m. tud. akadémia lev. tagja. Első kötet, A—K. Ötvenegy képpel és műmelléklettel.)

A lexikonok fontosságát és gyakorlati hasznát ma már nem szükséges hosszasan bizonygatni. A külföldi ilyenemű vállalatok óriási elterjedése eléggé mutatja, mily jelentőségre emelkedtek a tudás és műveltség e közhasznú segéd könyvei.

Minden írni és olvasni tudó embernek bő alkalma nyílik, hogy szükséges voltukat tapasztalja.

Hány kifejezéssel, fogalommal, névvel találkozik lépten-nyomon, hány új vívmányt, felfedezést, találmányt hall emlegetni minden nap, melyekre nézve önmaga előtt szegyenkezve kell megvallania, hogy nincs velük tisztában s szükségét érzi, hogy felvilágosítást nyerjen róluik.

De hova forduljon a felvilágosításért a nélkül, hogy attól kellene tartania, hogy mások előtt a tudatlanság gyanujába jón? A felelet egyszerű: valamely lexikonhoz. Csakhogy a magyar embernek eddig nem volt könnyű, igényeinek megfelelő lexikon találni. A régebbi magyar ismerettárak elavultak, az idegen nyelvű lexikonok pedig épen a minket legközelebről érdeklő tudnivalókra nincsenek figyelemmel s vagy egyáltalán nem találjuk meg bennük a kívánt utbaigazítást, vagy csak elégtelen s megbizhatlan, sőt sokszor rosszakaratu információt nyernünk.

Az utóbbi tekintetben legyen elég csak a nálunk is a nagyon elterjedt Meyer-féle Konversations-Lexikonra hivatkozni, melynek magyar-ellenes tendenciáit nemrég leplezte le sajátok.

Ily viszonyok közt valóssággal hazafias tett volt az Athenaeum társulatnak azon vállalkozása, hogy e téren az általánosan érzett szükségét egy kisebb terjedelmű s ezért olcsóbb, de ennek dacára helyes arányok szerint, teljesen magyar szellemben szerkesztett és díszesen kiállított Kézi Lexikon által elégitse ki.

Három negyed éve, hogy a vállalat dr. Acsády Ignácnak, a m. tud. Akadémia lev. tagjának ismert nevé jeles történésznek szerkesztésében szakfelfiák közre működése mellett megindult s az egész sajtó által egyhangú örömmel üdvözölt műből az I. kötet, mely az A—K közötti anyagot tartalmazza, immár befejezve fekszik előttünk. Elmondhatjuk, hogy ez az imponans kötet nem csak igazolta, hanem messze felülmulta mindazt a várakozást, melyet a közönség és a sajtó hozzáfűzött.

A mű szerkesztője előtt két elv lebegett. Az egyik az, hogy a könyvnek mint a »tudományok enciklopédiájának« minden ismeretkörből fel kell ölelnie a szükséges anyagot. A másik pedig, hogy »különös tekintettel Magyarországra« készül, tehát az általános tudás anyagának össze kell egyeznie a speciális magyar szempontokkal.

Csak egy pillantást kell vetnünk a mű belsejébe s meggyőződünk, hogy e kettős feladatot dr. Acsády Ignác kitűnő tapintattal és ritka szerencsével oldotta meg.

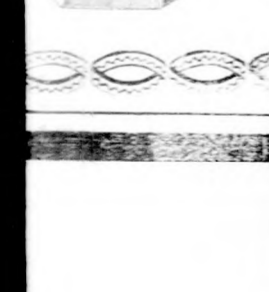
»Az Athenaeum Kézi Lexikon« tényleg felöleli az emberi ismeret és tudomány egész mezejét, a közhasznú ismereteket épugy mint a szaktudományok anyagát, vagyis mindazt tartalmazza, amit a külföldi 10—16 kötetes ismerettárak.

Ez természetesen csak úgy volt elérhető, hogy a szigorú kritikával megvalogatott és ügyesen csoportosított anyag feldolgozásában a lehető rövidség és tömörség tartott szem

mény.

szab. kir. városi szeptember havi szociális-ügyvédi- és javadal-... f. évi szept-... g... k...

ald József

atin

itők

tása. Az eddigi hírekkel ellentétben most azt beszéljük, hogy a nagyvezér által adott ebédén a diplomácia képviselői nem vettek részt.

A kolera. A kolera már Pétervárot is számos áldozatot szed s bár számuk még nincs hivatalosan megállapítva, mégis bebizonyított tény, hogy három-négyszáz ember halt bele a kolerába, köztük sokan az intelligens osztályból, így egy báróné, egy magasrangú nyugalmazott katonatiszt, még egy középiskolai tanár. A házvizsgálókat folytatják. A vizsgálatok hihetetlen állapotokat lepleznek le. Egy nagy kereskedő házában annyi helyet sem lehetett kapni, a melyen a jegyzőkönyvet lehetett volna felvenni. Némely háztulajdonos megtámadja még a vizsgáló-bizottság tagjait is.

Taafe gróf osztrák miniszterelnök. Prágából és Gráczból egyidőben terjesztett hírek szerint, megromlott egészsége miatt a belügyi tárca vezetésétől vissza akar lépni. Taafe gróf helyét ezután Kiemanssegg gróf koalitionsriai helytartó foglalná el az osztrák kormányban. A bécsi lapok ezt a prágai és gráci lapok által terjesztett hír kételkedéssel fogadják.

Válasz t. Udvarhelyi József presbyter urnak.

H. Nánás, aug. 18.

Alig hittem szememnek, midőn e becses lapok 157-ik számában az aug. 3-ki (r. l.) sötét fátyla alól épp ön toppant előmbé. Hisz mi, kedves presbyter ur! kivált hogyha csakugyan tisztán a nánási egyház érdeke vezérel — ide haza, magunk között, avagy éppen az e czéla legilletékes egyh. tanácssteremben pompásan kicserélhetők a saját nézeteket.

Avagy — ítélje meg akárki bár! — mi hasznát várhatni abból, ha a debreczeni nagy piacra kezdi vinni éppen egyik presbytere a nánási ev. ref. egyház mai baját, szenvedését? Én legalább semmi hasznát sem sejttem.

Mert, hála Isten, jelen bajai dacára sem sülyedt oda még ez az egyház, hogy egész közságnalommak tegyék ki éppen oszlopembeirei, a saját presbyterei. Ha baja van, hát orvosoljuk a maga rendes útján, csöndesen és ne kongassuk a harangokat, mintha temetésre készülnénk már, midőn — Isten jóvoltából — még csak nem is haldoklik a mi kedves egyházunk.

Másfelől meg alig hiszem, hogy e különben is törvényes bírói vizsgálat alatt álló bus ügyünkkel valami nagy szórakozást, avagy éppen mulatságot szerezhetnénk a részleteket úgy sem tudó távoli közönségnek. S ha valaki már tisztában van e dologgal egészen, még akkor is jobb az illetékes fórummal közölni azt, mert így legalább a vizsgálat költségeit segítse megkímélőnk.

Magam tehát nem óhajtok részt venni a nagy mosásban a debreczeni piacon; hanem itthon, avagy bármely illetékes helyen, ezután is szíves készséggel megteszek minden tőlem kitelhetőt egyházunk érdekében. Azon-

czimére emlékszik. Ily módon ismertette vannak összes régibb nyelvemlékeink és codexaink épügy, mint a legújabb irodalom termékei.

Sőt a szerkesztő még tovább ment: a latin, francia és egyéb idegen nyelvű idézetek mellett fölvette a magyar költők, írók szónok műveiből közkeletűvé vált idézeteket, aranymondásokat, szárnyas-igéket is, mialatt a Kézi Lexikon egyuttal idézettárrá vált, s mint ilyen irodalmunkban uttörő; az első magyar „Büchmann.”

Megtaláljuk tovább a könyvben a jellemzőbb magyar közmondásokat, a népbölcsesség e klasszikus kifejezőit, ügyes csoportosításban, pl. anya, arany, bor, eb stb. alatt. S ha kiváló gondot fordít a szerkesztő az idegen szavak értelmezésére, nem feledkezik meg a régibb magyar nyelv, valamint a nyelvjárások kifejezéseinek magyarázatáról s az egyes nyelvjárások ismertetéséről sem.

Még csak az életrajzi anyag meglepő gazdaságát és sokoldalúságát kívánjuk felemlíteni. A modern politikai és társadalmi körök alakjai, a tudományos, irodalmi és művészeti élet szereplői, a főbb bírói és közigazgatási tisztikar tagjai, a katonai méltóságok, a fővárosi és vidéki journalisztika emlegettebb képviselői, a tanügyi kiválóbb munkatársai mind helyet találtak az „Athenaeum Kézi Lexikoná”-ban, mely e tekintetben is hű képét adja korunk társadalmának.

A magyaros irány, mely a könyv minden során előlik, kifejezésre jut a hozzácsatolt táblázatokban és a rendkívüli fényes és izléssel kiállított műmellékletekben is, melyek szám és minőség tekintetében egyaránt felülmúlnak bármely külföldi vállalatot. Elég csak a hazai tárgy műlapok közül a magyar zászlót, czimereket és rendjeleket, a magyar katonaság történeti fejlődését, a Halotti Beszéd másolatát, egy Corvin-codex czimlapját, a magyar sziszteméket stb. ábrázoló, nagyobb-részt színes képeket felemlíteni, hogy fogalmat

ban, már csak e b. lapok t. közönségére való kötelességre felelünk, felelnem kell — minden egyébtől eltekintve — a t. presbyter ur személyeskedésére.

Tagadja, hogy bántott volna csak egy hajszálnyira is. Hát én el is hiszem önnek, hogy egyházas, nemes lelke nem akart megbántani. De a tolla megcsuszott. S a t. olvasó közönség csak a betűket láthatta. A „betű” pedig — meg van írva — ölhét is (II. Kor. 3. 6.) S kétségtelen, hogy Debreczenben s Nánáson is sok derék, értelmes ember támadást olvasott rögtön ellenem azokból a betűkből, a melyekben évet s személyt nem említve, egyszerűen csak — „A lelkes urak”-ról beszél.

Közbecsülésben megöszült lelkészársam nem szorult az én tollamra; hanem akkor és úgy, a mikor s a hogy jónak látja, helyt álló maga helyett, de nekem tán még időm sem volt elég arra, hogy e vidéken jó hírt s nevet szerezzek; kétszeresen fájt hát nekem, hogy valaki legelőbb is és hozzá még ártatlanul, rossz híremet költötte. Im, ezért jött napvilágra az én — ön által ugyan kigunyolt s alakilag nagyon győnge, de lényegében szóról-szóra igaz válaszom. Nem bántottam benne senkit. Még csak ujhegygyel sem érintem a különben is ismeretlen „czikkíró”; hanem egy pár elvi megjegyzés kapcsában, a tényleges igazság keféjével igyekeztem lekefélni palástomról a „lelkész urak” czime alatt reám is hintett marék port. Mert a lelkes jó hírneve, mocsoktalan becsülete nem csupán magán vagyon, hanem — hitem szerint — kisebb-nagyobb kinése lesz az még anaak az egyháznak is, a melyben az isten igéjét hirdeti, a népevelést vezetgeti, a sacramentumokat osztogatja stb.

Avagy ezek a t. presbyter ur előtt mit sem nyomnak a latban? Mert a „nánási egyháznak” ön által most föl sorolt — „minden nemes és szükséges tagjai” — közt a „lelkész urak” számára már nem jut hely. Azonban, különös kárpótlás gyanánt, legalább az én családfamat P i l á t u s i g fölviszi. Szerencsémre ez ellen a szentírás is protestál. — Mert — nézze meg csak bibliáját! — Pilátust nem bánta senki és ő mégis elítélte azt a Jézust, a kit éppen ő maga is ártatlannak mondott volt. Hát a t. presbyter urat ki bántotta? — Hiszen, midőn augusztus 8-án védtem magam, nem is tudtam, hogy (r. l.) ön. — És aug. 13-án előbb meg is „esküszik” ön, hogy még csak „gondolatban sem sorolt” az aug. 3-án megtámadottak közé; de hogy annál jobban elhihessük, hát egy pár sorral lentebb immár b e t ű i v e l ismét támad s azzal vádol, most már nem is „ködmön”-ben, hogy — bár „jól látta”-m az „egyházunknál” pusztító elem dulasát, még sem kiálték „tüzet” s így — magától érthetőleg — bünpalástoló, illetve magam is bünös lettem.

nyujtsunk az áldozatkészségről, melyet a kiadó társulat e vállalatnak minél fényesebb kiállítására körül tanusított.

Azt hiszszük, e vázlatos ismertetésből is eléggé kitűnik, hogy az „Athenaeum Kézi Lexikon” a magyar lexikon-irodalom terén páratlan jelenség, mely gondos szerkesztése, magyaros szelleme, díszes kiállítása és olcsó ára által a külföldi hasonmái vállalatok nagy versenyében győztesen fogja megállani helyét s gyorsan utat fog találni, minden magyar családnak könyvtárába, annyival is inkább, mivel megszerzése még azoknak is ajánlatos, kik már valamely nagyobb külföldi vagy régibb magyar lexikon birtokában vannak.

Tévesztett élet.

— Finn novella. —

Írta: **Pietari Päivarint.**

Ford: **Kiss Pál.**

(Folytatás.)

Este Vendla oly ihlettel játszott a zongorán, a hogy még soha nem hallottam. — Kért, hogy üljek a zongora mellé. Örömmel engedelmeskedtem. Szellemgyorsasággal nyargaltak kis fehér ujjai végig a billentyűkön, a melyek mozogni sem látszóttak. Mozartnak vagy Mendelssohnak legnehezebb compositióját hangjegy nélkül játszotta, s oly művészetel, hogy az ember azt hitte, hogy már gyermek korában is folytonosan gyakorolhatta magát. Szinte álomba merültem. — Hallottam a vizeses szilaj zugását, az erdei patak csörtetését, a szél súvöltését, a madarak énekét, — aztán sötét lett, dörgött a menny s hatalmas villám csapott a földre. — Majd forró, omló könnvek, egy megtört szívnek panaszkodó sóhajai — azután ismét a legtisztább öröm, a legőrdőbb remény s vigasz; kibékülés s béke — — — és — — — csend! — — — A

Nos, ítélje meg akárki, hogy melyikünk hűz áll közelebb Pilátus! Mert e vád ismét csupa — „tollhiba.”

Ugyanis 1889. májusában jöttem ide; de a kezdet könnyen elképzelhető nehézségein kívül még az egymást érő súlyos családi vesztések stb. stb. is úgy lehangolák lelkemet, hogy eszembe sem is juthatott és mint ifjabb lelkész, a szellemi, egyházi és iskolai teendőkhöz annyira is el valem foglaltva, hogy tán még időm se lett volna, hogy az egyház anyagi ügyeit is buvárolni siessek.

Es olyan nehezen attekinthető specialis „régí rendszer” vala itt, hogy sem a tisztas egyháztanács, sem az ennek élén álló két kiváló s tapasztalatban és közbecsülésben megöszült, a körülmények és emberek ismeretében is sokkal otthonosabb derek férfi — nem láták azt a „pusztító elem”-et még a pénztárnok temetése napján sem. Azóta, hogy látni kezdtem, az én szerény kis körömben én is megtettem, a mit tehettem.

Es itt visszakérdehetném magam is, hogy ön, a ki „évtizedek óta” itt volt, miért hallgatott mostanig? — De hiszem, hogy ön sem látta a „pusztító elemet.” — Pedig ön még „vájkálni” is szokott tán, a mihez én nem értek.

Am az 1891-ki harangjövdelemről már számolhatok magam is. Tessék csak befáradni lelkész irodamba. Miért fáraszkuk ezzel is a jó debreczeniek! Van biz itt egy kis rendtelenség; mert 1892. márc. 1. helyett márc. 18-án történt, többszöri sürgetésem dacára is, az a multkor már általam is részletesen leirt „elszámolási processus.” Am nyomozza ki és jelentsé föl a bünöst. — Én itt is nyugodtan állok.

Hiszen ha pontosan történik az az elszámolás, hát én is előbb jutok egy pár forint többletthez; mert — megmutatja a számadás — kevesebb volt az általam átadandó harangpénz, mint az általam átveendő lelkész javadalom. S így ha a kárt „hajszálnyira” kereszük, itt csakugyan nem az egyház, hanem inkább én — „károsodtam” egyedül.

Rossz a rendszer. Meg kell változtatni. Én szívesen segítek. De ne várja tőlem senki, hogy minden „r é g i p ü t e” egymagam szétbontsák. Am nézze meg, hogy a hol nem gátol semmi „régí gyakorlat”, pl. a harangpénz „Soós Sára”-féle részénél, késtem-e a pénz továbbításával avagy csak egy percig is!?

De a mi igaz, ime itt is beismerem, hogy t. i. a t. presbyter ur az én előbbi feleletemnek az Achilles-sarkát is azonnal fölfedezé. Igaza van. Én is bánom, hogy multmár hivatkozva alkalmat nyújtottam önnek, hogy egy különben is nyitott ajtót — betörjön. Hiszen e nagy „balgaságom” akkor mindjárt, stante pede, kezemben a bibliával, bevállam. De hol

szerellem anyagai terjesztették ki szárnyait, a könnyek felszáradtak, kimondhatatlan öröm ömlött a szívekbe — — — és — — — boldog szendérgésbe merültek — — — aztán hideg borzongás futott át egész testemen.

Ezek az érzések futottak át rajtam Vendra játékánál.

Hozzám jött s megkérdezte, — vajjon tetszett-e?

Soha, senkit sem hallottam még így játszani, felelém dadogva.

Ez estétől egész lázba estem.

Másnap ismét külön óránk volt, a melyen a franczián kívül a rajzban is adtam oktatást. A tanítványom iránti szerelmem annyira elszédített, hogy úgy éreztem magamat közelében, mintha égő parázson járnék.

Vendra hiában fárasztotta magát a rajzzal. Nem tudom, valósággal nem tehettem, vagy csak nem akarta. Végre arra kért, hogy fogjam meg a kezét, s úgy rajzoljunk. Megtettem. Éreztem, milyen forró volt s hogy reszelt. Megpróbáltuk egy néhány-szor a rajzot, de az épen úgy nem sikerült, mint előbb. — Most már nem titkolhatam tovább érzelmeimet. Csendesen, hogy magam is alig hallhatam s kezeit még mindig kezembe tartva, susogtam: Szeretem! Szeretem teljes szíveimből!

Vendra nem húzta vissza karját, sőt egy gyengéd viszonzó szoritást éreztem. Fejét kebelemre hajtva, karjaimba zártam s forró csókot nyomtam ajákára.

Régen várom már tőled, Fábán, monda halkan.

Nem mertem előbb, hebegém. De mit mondanak a szüleid, ha megtudják? kérdem gyorsan.

Ők nem tesznek ellenvetést, örömmel látják majd, felelé Vendla.

Nagyobb boldogságot senki nem érezhet, mint a milyent én éreztem ebben a pillanat-

az a nagy férfiú, a ki, hogy ha megbusítják, ne fordulna gyorsan arra, a hol egy kis örömet le balzsamul a bujára! Ime ön a „két tehenet”, én csak a „multat” említém!

De dicsekedni nem akartam. Mert akkor már egészen más, és önelőtt is nyomatékosb, „fényesb”, csengőbb dolgokat érintek meg. Azonban az a tollamból kiugrott pár sor csak azt akarta jelezni, hogy multam habár nem is „fényes”, de bizonyosan tiszta volt; tiszta ott is, a hol anyagi ügyekkel, sőt pénzzel is foglalkoznom kellett, nemcsak 3, hanem kerek 13 éven át.

De hát multammal sem sérthetem önt; mert még akkor nem is tudtam, hogy (r.l.) „urnak” nincsen lova”, s így Hadadra nem mehet. Pedig szép hely. S ha „vallatni” a tiszteltreméltó „pandurkomisarius”-ra sem sérelmes, talán azokra sem kisebbség az, a kik dicsekedve kiabálják, hogy ők immár — „vájkálnak.”

Hát én miattam csak „vájkálják” presbyter ur „e dolgot.” Es ha — hiszen csak az Isten tőkeletes — itt-ott némi hibáimat fölleli, ne hallgasson, ne legyen „bünpalástoló”, mint én rólam tévedésből állítá, hanem keresztényi szeretettel, s egy presbyternek oly jól álló békecséges indulattal sziveskedjék megmondani idehaza szemembe; avagy jelentsé föl egyenesen illetékes egyházi biráimnak; de ne hurocsoljon a hirlapi irodalom piacára azonnal, és éppen így a saját tévedéseinek kellemetlen szekerén; mert ugy kétségkívül rajtam is sokat javíthat, és a nánási egyháznak is csak használ még ezzel is.

Ellenben, ha kellő bizonyíték nélkül egyenesen a nyilvánosság piacán támad réám, bizonyosan engem is ront, mert a beke olajága helyett fegyvert nyom a kezembe, s védekezni, tusakodni kényszerít; és e közben — akaratom ellenére — önt is megbúsíthatnám; minthogy — még ha esetleg tán felém hajlanék is az a mindig olyan bizonytalan győzelem, — a küzdelem nagy porából valamicske még akkor is verődnek rám a — papra. És ezt nemde az ön egyházas jó lelke is fájlalná! Kivált, hogyha elgondolja, hogy — a mint egyszer be is vallja — „sokkal többet irt hevében, mint a mennyi „megszáfolhatatlan igazság.” Többet, az én lelke is úgy találta, legalább egy „ködmön”-nel; a melyet már — és ez igaz! egészen ön készített. — És ime mégis engem vádol a „haduzenés” és ledorongolás” bűnével. Hát ki kezdte? ki zavarta fel előttem is a vizet? Am, ítéljen ketünk között, a kikhez ön fellebbezett, az el nem fogult közönség. S ha önt találnák a — „bárány”-nak, hát én engedelmet kérek, s fejet hajtva vennék leczkét legott öntől a — szerénység, békecséges, szelidség és nyájasság erényéből. Hiszen ha némelyeknek talán nem is, de a papnak tanulni kell halálig.

ban. Lépteket hallottunk, a melyek szobánk felé közeledtek. A prépost volt. Még mielőtt ideje lett volna arra, hogy valamit mondjon, elébe álltam s mondtam: Uram, szeretem a lányát s ő is engemet. Lehetünk-e egymáséi? Remélhetem-e beleegyezését s atyai áldását.

Akarod-e te is Vendra? — kérde a prépost.

Igen, papa! Felelte félelken.

Beleegyeztem, monda aztán Vendlához lépve. Megfogta kezét; az enyémbe tette s monda: Vajha éltetek boldog s szerencsés lehetne!

Könnymegkaptuk az atyai áldást s mentünk mindháram az ebédőbe. Vendra és én karonfogva. Odaérve kihirdette a prépost a többieknek is a történt dolgot. Egymást érték most az üdvkivánatok s mi egyebet sem tehetünk, mint hogy azokat fogadtuk. Különösen Vendlának az anyja volt meghatva mélyen.

A föld legszerencsésebb s legboldogabb fiának hittem magamat. Oly fényesnek látam a jövőt, telve ígéretekkel s oly közelnek látszott, hogy csak kezemet kellett kinyújtanom, hogy azt elérjem. Kimondhatatlan erőt s képességet éreztem magamban. Minden gond s levertség eltűnt most s helyét mármetetlen önbizalom foglalta el.

Másnap tudatták eljegyzésünket a vidék előkelőbb uraival is.

Ekkor ismét levelet kaptam Agnetától. Lángoló szerelmemről beszélt, mint előbb. Szomorkodott, hogy utolsó két levelére nem is választottam. Iráshoz ültem s most nem ment nehezen a levél tartalma. Elmondtam neki, — hogy szerelmünk megszűnt, hogy szabadságot visszaadom. Ah, nem gondoltam meg ekkor, hogy a legtisztább, leghűbb szívet, a melyet csak szülhet a természet, összetörtem. De a „góg, — a nagyravágyás elfojtotta érzelmeimet.

(Folyt. köv.)

Varjú
biznek ber
szom! tegy
Önmaga, h
Hiszen ha
miért mon
még ma is
hallgatnom
nyira feltü
a porszeme
tiltakozáso
menet „do
— a lelkés
putation”,
mondja ki
na-é el tü
percze társ
vább is. M
de seninek
nak, a szep
kintetben t
A társ
3-án nem t
mentem vol
son jelentsé
szerint me
megtámadot
ha — a má
arra is fölk
lóre ne vig
vánosság p
eme tisztá
még a jó
nem tudtam
hogy kit se
rendbe hoz
békésebb
be ment, s
engemet is
b. lapok
kényszerít
Es mo
hogy annak
beszéd sem
mind a kett
és ez egyik
ket, s verse
zet kiáltásb
b a n, illet
orvoslásába
Inkább, ha
aztán — te
vinista Róm
aldva, s vit
tárgya —
tehat e jó
tet és bék
Szive mély

* Az

djak követ

Az ez

Ferenec el

dija, elnyer

A má

pesti hölgy

dalárdá.

A har

Ede dija, el

A neg

dapesti dal

lárda.

A má

Erkel Feren

sület dija, el

A má

budapesti tá

nemeti dal

A har

zeti zenede

székely-dale

A neg

„Egyértés

ének- és ze

A vers

letek is a

jelét mutat

az egyesüle

dalegyesület

Ezutá

rály-hymnu

bizottság v

adható s a

Csak

ellen küll

olyan zajos

lentést, ho

mellett val

— Végül

elnök mond

ülést a kir

hogy ha megbúsítják, a hol egy kis örö...
lme ön a »két...
emlétem!

akartam. Mert akkor...
előtt is nyomatékos,
olgokat érintek meg,
kiugrott pár sor csak
multam habár nem is
tisztá volt; tisztá ott
el, sőt pénzzel is fog-
sak 3. hanem kerek 13

sem sérthetem őnt;
s tudtam, hogy (rl.)
igly Hadadra nem me-
ha »vallaini« a tiszte-
arini-
ra sem sértelmes,
még az, a kik dise-
mmar — »vájálnak.

ak »vájalkja« presby-
na — hiszen csak az
nem bíbímat fölleli,
»bánpalastól«, mint
hárem keresztvéni
ternek oly jól álló bé-
eskedik megmondani
nagy jelentőséggel egye-
biráimnak; de ne hur-
on paczara azonnal,
redésnek kellemetlen
egyküli rajtam is so-
si »gyházunk is csak

bizonyíték nélkül
szá piaczn tamad re-
is ront, mert a béke
nyom a kezembe, s
benszerint és a köz-
re — őnt is megbu-
meg ha esetleg tán
mindig olyan bizony-
zdelem nagy porából
s verődnek rám a —
on egyházas jó lel-
gyha elgondolja, hogy
e valja »sokkal töb-
e mennyi« megczafalha-
az én lelmem is ugy
bámön-
nel: a melyet
ezen ön készített. —
adól a »hadüzenés« és
Mat ki kezdte? ki za-
vizet? Am. itéljen ket-
ön fellebbezett, az el
ha őnt találnak a —
engedelmet kérnek, s
ket legott őntől a —
szólás és nyajasság
emelyeknek talán nem
kell halálig.

a melyek szobánk
ost volt. Még meliött
gy valamit mondjon,
am: Uram, szeretem a
Lehetünk-e egymáséi?
eset s atyai áldását.
Vendia? — kérde a
e felénken.

da aztán Vendlához
az enyémbe tette s
boldog s szerencsés
k az atyai áldást s
sz ebédlőbe. Vendia és
kihirdet'e a prépost
dolgát. Egymást ér-
s mi egyebet sem
okat fogadtuk. Külö-
nyja volt meghatva

sebb s legboldogabb
Oly fényesnek látam
s oly közelnek lát-
t kellett kinyujtanom,
dhatatlan erőt s ké-
ban. Minden gond s
helyét mérhetetlen ön-
lgjegyzésünket a viedé
et kaptam Agnetától.
zolt, mint előbb. Szó-
két levelére nem is
em s most nem ment
a. Elmondtam neki, —
nt, hogy szabadságát
ndoltam meg ekkor,
ghűb szívét, a melyet
t, összetörtem. De a
ás elfojtotta érzel-

Ujdonságok.
Az országos dalárversenyen a
díjak következőleg osztáltak ki:
Az első csoportban. Az első díjat: Liszt
Ferencz ezüst szobra, mint Budapest főváros
díja, elnyerte a pécsi dalárda.

A második díjat: Ezüst serleg, a buda-
pesti hölgyek díja, elnyerte a debreczeni
dalárda.

A harmadik díjat: Ezüst koszoru, Bartay
Ede díja, elnyerte a kassai daleylet.

A negyedik díjat: Ezüst koszoru, a bu-
dapesti dalárda díja, elnyerte a kecskemeti da-
lárdá.

A második csoportban. Az első díjat:
Erkel Ferenc ezüst szobra, az orsz. palegye-
sület díja, elnyerte az egri dalkör.

Varjuk be az ítéletet. Avagy ha nem
biznek benne, hát — még abban is belenyug-
szom! tegye szivére a kezét, s itélje meg épp
Önmaga, hogy ki a hibás a hírlapi harc miatt?
Hiszen ha a »lelkész urak« ezme alatt, — a
miért mondja, akaratlan, meg nem bánt: én
még ma is hallgatom. — Így nem volt szabad
hallgatnom. Lám, ön nem pap, s mégis any-
nyira félti a saját »erkölcsi reputációját«, hogy
a porszemét is kegynek nézve, az én szelíd
tillakozásomat is »hadüzenet«-nek s önvédél-
memet »dorong«-nak titulálja. — Nos, ha én
— a lelkész nem protestálok a saját papi »re-
putatiom«, becsületelem gyanúsítása ellen: —
mondja ki csak egyenesen, ha nem ítélt vol-
na — el többek között még ön is. Így, egy
percze tán megneheztel, de becsülni tud to-
vább is. Mert mindenkinek nagy kincse bár,
de seninek sem feltettebb tán, mint egy pap-
nak, a szeplőtlen becsület. Ebben az egy te-
kintetben még a tulzás sem vétek.

A támadást ön intézte, s ha folyó hó
3-án nem teszi ismerhetlenné magát, hát ele-
mentem volna önöz és fölívom, hogy férfias-
son jelentse ki eme lapban, a hol bántott, mi-
szerint még »gondolatban sem sorolt« ama
megtámadott »lelkész urak« közé engemet. S
ha — a mint hiszem — szívesen lát, tán még
arra is fölkerterm volna, hogy legalább egye-
lőre ne vigye még nagyobb mérvben a nyil-
vánosság piaczára a h. nanási egyház egyhá-
em tisztázás alatt álló bus ügyét; mert —
még a jó madár is megkíméli a fészket. De
nem tudtam, hogy kihez menjek. Ön tudta,
hogy kit sértett meg; s mégsem igyekezett
rendbe hozni a dolgot; hanem a rövidebb s
békebb ösvény helyett megint »Debreczen-
be« ment, s újabb sértegetésével, természetes-
engemet is, de ez ügyben most utólag, — e
b. lapok tisztelt közönsége előtt védekezni
kényszerit.

És most, tudja mit presbyter ur! — mint-
hogy annak, a ki megharagszik, még a példa-
beszéd sem igen ad igazat: — jöjünk haza
mind a ketten kibekülve a debreczeni piaczról
és ez egyikünkre sem kellemes »parbaj« után
kezet fogva, vállat verve használjuk jobbra erőn-
ket, s versenyezzünk idehaza, de nem a »tü-
zet kiáltásban«, hanem inkább — az oltás-
ba n, illetve, forrón szeretett egyházunk bajai
orvoslásában. Hisz mindkettőnkél ez a czél.
Inkább, ha rendbe jön egyszer minden, akkor
asztán — teljék kedve! — kiáltunk ki a »kál-
vinista Rómában« is, hogy munkánk Isten meg-
áldva, s virul megint a mi szeretetünk köz-
tárgya — a h. nanási ref. egyház! ... Föl-
tehat é j ó m u n k á r a! Mostan pedig a szere-
tet és békeség nagy Istene áldja meg őnt!
Szíve meiyéből kívánja:

Benkő Lajos,
a h. nanási ev. ref. egyház
egyik lelképáztorá.

Az országos dalárversenyen a
díjak következőleg osztáltak ki:
Az első csoportban. Az első díjat: Liszt
Ferencz ezüst szobra, mint Budapest főváros
díja, elnyerte a pécsi dalárda.

A második díjat: Ezüst serleg, a buda-
pesti hölgyek díja, elnyerte a debreczeni
dalárda.

A harmadik díjat: Ezüst koszoru, Bartay
Ede díja, elnyerte a kassai daleylet.

A negyedik díjat: Ezüst koszoru, a bu-
dapesti dalárda díja, elnyerte a kecskemeti da-
lárdá.

A második csoportban. Az első díjat:
Erkel Ferenc ezüst szobra, az orsz. palegye-
sület díja, elnyerte az egri dalkör.

* **Kossuth Lajos 90-ik születés-
napját** nagy lelkesedéssel készülv megünne-
pelt a magyar nemzet. Az ünneplők sorából
nem fog hiányozni Debreczen sem, melynek
falai között szervezte Kossuth a nemzeti ellen-
állás nagy és dicsőséges harcát a mely város
diszpolgárainak sorába iktatta őt. Kossuth La-
jos hiában lett hazátlanná a miénk. Tudja,
érzi Debreczennek minden polgára s híven
osztozik a magyar nemzet legnagyobb fiának
örömeiben és bánataiban. Most örömmünnepre
készülünk. A függetlenségi és 48-as part intéző
bizottsága megindította a mozgalmat, hogy az
ünnepe méltó legyen a Kossuth nagy nevéhez
s méltó legyen Debreczenhez. Szükebb körü-
bizottság küldetett ki az ünnepep részleteinek
megállapítása czéljából. A függetlenségi párt
azonban e nagy napot nem akarja pártünne-
pé tenni, hanem arra törekszik, hogy Kossuth
születésének 90-ik évfordulját pártkülömbőség
mégül ünnepelje meg Debreczen lakossága, mely
mindig legnagyobb tisztelettel viseltetik a nép-
szabadság hujdosó hőse iránt.

* **Felhívás!** Tisztelt polgártársaim! A
történelemnek minden betűje azt mutatja, hogy
az a nemzet a legerősebb és életrevalóbb, a
melyik a multját tisztelt és tiszteletben tartani
kivánja. Vajjon van-e olyan nemzet, mely a
magyarnál fenyesebb multtal dicsekedhetik? S
a magyar nemzet történetében van-e dicsőbb
korszak, mint 1848/49-iki szabadságharcunk?
E harcunk köszönheti a nemzet parlamentai
alkotmányát, ennek köszönhetik e haza fiai a tör-
vény előtti egyenlőséget, ennek köszönhetjük,
a sajtó-szabadságot s számos más vívmányát a
szabadságnak. A debreczeni 1848/49-iki hon-
véd-egylet, melynek tagjai e harcban részt
vettek, aug. hó 24-én a Margit-fürdő díszter-
mében táncmulatságot rendez, mely kedvező
alkalom arra, hogy mindazok, kik a nagy esz-
mékért lelkesülnek, az egyetlet hazafias és jö-
tékony törekvéseiben támogassák. A táncmu-
latság jóvedelme a szabadságharc elagott baj-
nokainak segélyezésére fordítatik s e mulat-
ságra Debreczen város hazafias közönségét az
1849/49-iki honvéd-egylet nevében tisztelettel
meghívja: **S e b e s s György** honvéd-egyleti
elnök.

* **Egyházkerületi közgyűlés.** A
tisztántuli ev. ref. egyházkerület özi közgyű-
lése holnap reggel 9 órakor veendő kezdetét.
A közgyűlés tárgysorozatába számos fontos ügy
van fölveve, úgy hogy a közgyűlés előre lát-
hatólag több napig elfog tartani. A közgyűlés
után — szombaton — pap-szentelés, illetve
papi felavatás lesz a ref. nagytemplomban. A
közgyűlést lelkész-képességi vizsgálatok előzték
meg. Első lelkész-képességi vizsgálatot tettek:
Tóth László, Selyehi Géza és Dézsi Lajos. Ma-
sodik lelkész-képességi vizsgálatot tettek:
Bartók Jenő kolozsvári, Kovács Gusztáv genesi,
Elekes Sándor újfehértói, Szabó Imre derecs-
kei, Gulya György érmiálytalyvai, Z-indelyi
Jenő kótáji, Cz. Nagy Mihály radi, Sziki Adam
éradonyi, Takacs Lajos m. szigetüi, Kovács Fe-
rencz karczagi, Csanky Benő kunhegyesi s
Tóth József nagyváradai segéd-lelkészek. A viz-
sgálatok eredményét a holnapi közgyűlésen hír-
detik ki.

* **A legforróbb Afrikában.** Ki ne
olvastott volna már Afrikáról szóló utelírásokat?
Ki ne olvasott volna már a számmuról, a Sza-
hara-sivatag forró szél-viharáról, mely embert
és állatot elpusztít? No, midőn az afrikai ret-
tentő hősről olvastunk, nem egyszer azt hit-
tük, hogy az utasok egy kicsit a z a g o l n a k .
Most azonban be kell ismernünk, hogy ezen
utelírásookban nem volt semmi nagyítás, mert
magunk tapasztaljuk ither az afrikai hőseget.
Már körülbelül egy hete annak, hogy egész
Európában rendkívüli hőség uralkodik. A lapok
tele vannak napzsúrúri esetekről szóló hírek-
kel. Ilyen óriási hőség egy száradban legfeljebb
csak egyszer fordul elő. Az idei nyár ugyan-
csak megtréfált bennünket. Julius hóban és
augusztus hó elején olyan hűvös idő járt, hogy
már-már az ősz beálltát vártuk, — augusztus
középe ellenben olyan hősséggel pörköt ránk,
hogy a legforróbb Afrikában erezzük magunkat.
A grenviszi csilagyvizsgáló észlelete szerint e
rendkívüli hőség oka abban rejlik, hogy a na-
pon óriási, eddig még alig észlelt kitérések vannak.
A különben is izzó nap kérgé kigyludt s föl-
csapó óriási lángnyelvei ödőlők meleggel araszt-
ják el a naprendszer világát. Még valamivel
nagyobb forradalmak a napon elégségesek len-
nének arra, hogy a földi életet pápával, csá-
szárokkal, királyi tanácsokkal s tagjaisokkal
együtt megsemmisítsék. Megszűnnek minden
góg, minden erőszak, minden hatalom s égő
állapotban, mint egy kigyludt üstökös bolyo-
nana földi lakhelyünk (vetkeinknek fészke) a vi-
lagűrben. Ez azonban nem következik be, mert
a Radeckzy szobrahöz való magyar zarándokias
megváltotta a bűnös emberiséget. Hanem ha ez
nem is következik be, de okvetlenül bekövet-
kezik, ha még sokáig ilyen hőség lesz, a k o l -
l e r a , mely legelőször is azokat ragadja el, a
kik még a kánikulában is potyára olvassak a
lapokat, az újságiró verejtekcs fáradtságának
gyümölcsét!

* **Gróf Károlyi Gábor Kossuth-
nál.** Gróf Károlyi Gábor orsz. gyűl. képviselő
Turinba utazott, hogy meglátogtatván Kossuth
Lajost, megköszönje a nagy számízottúnak azt
a részvétet, melyet irányában nejelet elveszté-
sekor tanusított. Gróf Károlyi Gábor utjának
az is czélja hogy meghívja Kossuth fiát a szept-
temberben rendezendő ünnepre, melyet a mag-
yar haza nagy számízottúnak kilenczvenedik

születésnapját ünnepli. Károlyi Gábor gróf to-
mácsolni fogja Kossuth Lajos előtt a magyar
nemzet százezreinek azt az óhaját is, hogy
jönne haza az únn-
pre maga Kossuth Lajos
egyszerűen, mint látogató abba a hazába, mely
számízta. Károlyi Gábor lakását is felajánlja
meghívandó vendégének.

* **Vasuti előmunkálati engedély.**
A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Waidl
Emil budapest lakosának, a m. kir. államva-
sutak Nagy-Károly állomásától kiágazólag Fény,
Csalános, Vallaj, Mérék, Erdőfalu, Fabianháza,
Kis- és Nagy-Ecsed, Nyír-Csaholy, Nagy-Ko-
csörd, Győrtelek, Tunyog, Fehegyarmat, Kis-Ar,
Tivadár, Mezőtárpa, Máro, Bere, Surány,
Asztény és Bucsu községek érintésével Bereg-
szaszig vezetendő helyi érdekű vasutonalra
az előmunkálati engedélyt egy éve megadta.

* **Szent-István-napja** határozottan
katholikus jellegű ünnep, mégis megünnepele
azt a kálvinista Debreczen, a mennyiben több
épület fel volt lobogozva. Ott lengett a lobogó
a városháza árboctán is. Tehát a hivatalos
Debreczen is ünnepelel, mely pedig tün'etileg
távol tartotta magát az aug. 2-iki ünnepeletől
s akkor még csak egy tenyérnyi zászlócskát
se tűzött ki. Valóban nem értjük a város földi
gondviselőinek logikáját. Szent István napját,
mely katolikus ünnep, megünnepelek, aug.
2-ikaról pedig, mely Debreczen városának ha-
zafias ünnepe, tudomást sem vesznek. De hát
mi már semmi felett se tudunk esodálkozni;
mert a mai közletheben olyan irányzat kapott
lábra, hogy maholnap azt se tudjuk: magya-
rok vagyunk-e vagy gyászmagyarok, vagy ép-
pen m a g y a r o k o k ?

* **Kossuth koráról.** Mandi Pal kor-
nánypárti orsz. képviselő nejevel és leányával
látogatóst tett Kossuthnál. Látogatói előtt Kos-
suth többek között így szól: Egy dologban
egoista vagyok, életem koradólgában. Az ó-kori
Róma czirkuszaiában lefolyt gladiátorok küzdél-
meit rendszeren végig nézve egy-egy veszte szűz
és ha ez a küzdélem vége felé két újat fel-
emelte, a győztes gladiátorának nem volt sza-
bad megölni ellenfelet. Ha éppen csak két
újjam felemelésében kerülü, hogy életemet meg-
hosszabítsam, nem tenném. Ebben egoista va-
gyok, szeretnék meghalni. Majd így szólt Kos-
suth: Kérem szépen mondja meg otthon, hogy
deputatiókat ne küldjenek. Nem tudok én po-
litical beszédet tartani, nem akarom magamat
felizgatni, a mi kis erőm van, az kell neye-
dik kötetem befejezésére, mert hát dolgoznom
kell, hogy megélhessek.

* **A másik leányom.** Egy anyóka sírdogált a
rendőrségnél. Sírt a leánya miatt, a ki harmadnap óta
ül már a földbe, de valaki ki hibaért.
— Pedig áldott jó teremés. A galambnál is
szelidebb.
— Miért tolongoztál el három izben?
— Nagyon jó gyermek az kérem. Én tudom
csak.
— Lopott is néhány szor.
— De ha maguk tudnak, milyen jó...
— Ott az areképe a falon, az elvetemült nők
közt.
— Nem lehet az...
— Nézzé sorba az areképeket.
— Nézem, de nem látom ott az én leányomat.
A rendőr odanyújt egy areképet.
— Nezzé meg ezt...
— Ez? Ez a másik leányom!

* **Tisztújítás** a debreczeni ev. ref.
tanítótéület szombaton délután tartotta tisz-
újító közgyűlését, mely mindvégig igen élénk
érdeklődés mellett folyt le. A választás erede-
ménye a következő. Előjelöltek lettek: Lada
Sándor 19, Kápcosztás Imre 16 és Szabó
Péter 13 szavazattal, kik közül az iskolaszék
választja meg az elnököt. Alelnökök: Hajdu
István 14 szavazattal; ajjegyzőve: V a s a r h e -
l y József 18 szavazattal. Egyhangulag
választáltak meg főjegyzőve: K e r é k g y a r t ó
József, könyvtárnokká S á f a r László. A pénz-
tárnoki állásra D a v i d Mihály választott 13
szavazattal, de mivel ő ezen hivatalról — me-
lyet már évek óta viselt — lemondott; a ta-
nítótéület közgyűlése későbbre tartotta fent
lemondása felett a határozat-hozatalt.

* **Dal-estély.** A »Margit fürdő« termé-
ben szombaton este tartott keressző díjak
dal-estélye — mint mindenkor — most is fé-
nyesen kikerült. Az előadott darabok közül
különösen nagy tetszést arattak a »Hazám«
»Rákóczi induló« zenével ésdadott dara-
bok, melyeket a közönség szünni nem akaró
zajos tapsai miatt meg kellett »újrázni.« 11-óra-
kor kezdetét vette a tánc és tartott reggeli
3 óráig. Közönség volt meglehetősen számmal,
csak a főnökök voltak gyéren képviselve. Bi-
zony pedig megérdemelne ez az iyekező dal-
egylet a — m e l e g e b b p a r t o l a t !

* **Tanítónői választások.** A de-
breczeni r. kath. iskolaszék tegnapi választotta
meg a felső leány-iskolahez C s á z á r Ilona
kiszasszonyt a nepiskolaéhoz pedig Tóth László
és D a r i d a i Erel tanítónőket. Midőn
az iskolaszék ily kiváló tanerőket választott,
nagy szolgálatot tett ez által a nevelésügynek,
melynek mindahárom megválasztott tanítónő
buzgó és lelkes harczoa.

* **Szerelmi dráma.** Nem a pisztoly,
nem a mérég, sem a vitriol nem szerepel eb-
ben, de igenis egy csáthi-bot-féle nyelű ka-
pa. — Nem szaboleányi haszalan »pedese,
sem a királyfi turbekolása a sz-gény zsellé-
leányért a tárgy, hanem igenis Ónodi Sándor
Péterfia utcai lakosnak vele vadhazasságban
elő Jenei Julianna asszonyval való összeszo-

lalkozása. »A kapa az asszony fejéhez repüle
s minthogy az asszony feje lagyabb volt az
a kapanál, az asszony lagy feje behorpadta.«
Vérbe borult arczczal szállították be a sulyo-
san sebesült nőt a kózkórházba, a ferjet pe-
dig bekísérték. A vizsgálatot ez ügyben az I.
ker. kapitányság erelyesen folytatta.

* **Dalárdánk hazatérése.** Diadal-
lal tértek haza dalárdánk tagjai budapesti ut-
jokról, hozván magukkal, mint diadalmi jelt,
a budapesti hölgyek dtját, a szép ezüst serleget.
Midőn ezt nekik átadták — beszéltek a jelen-
voltak — a budapesti nők hosszantartó zajos
tapsviharba kezdtek. A tárgy maga az összes
jutalmak között a legértékesebb, kétszer olyan
becsű, mint az első díj. — Ismét egy új elis-
merés melyet dalárdánk a többiekhez szerzett
városunk és mindnyájunk dicsőségére.

* **Nyomdások gyűlése.** A »Ma-
gyarországi könyvnyomdások és betűöntők
egylete«-nek debreczeni kerülete f. hó 20-án
d. e. 10 órakor az egylet helyiségében (főter.
Simonffy-ház) tartotta meg rendez felévi köz-
gyűlést. Kenderessy Lajos kerületi elnök ve-
zetése alatt. Elnök hosszabb megnyitó beszéd-
ben üdvözölte a közgyűlésen megjelent tago-
kat; megenlitétte, hogy a mai közgyűlés azért
is fontosággal bír a debreczeni nyomdásokra,
mert most van éppen annak 20 éve, hogy a
helybeli nyomdások megalkották a »debr.
könyvnyomdások beteg és utasségelyző egylet.
Ezután a gyűlést megnyitották nyil-
vánította. A jegyzőkönyvek hitelesítése után
Török Ferencz kerületi pénztárnok adta elő
félèves jelentését, mely kimutajta, hogy az or-
szágos nyomdász egylet debreczeni kerületé-
nek összes bevétele 1892. januar 2-től junius
25-ig 819 ft 70 kr., kiadás 689 forint 70 kr.
volt és így a felesleg 123 ft 50 szer. A debr.
könyvnyomdások önképző körének 1892. jul.
3-ig készpénzvagyona kitett 869 ft 98 krt. A
közyűlés pénztárnok jelentését tudomásul vette
és részlete a számvizsgáló bizottság jelentése
alapján a felmentvényt megadta. Ezután a Ho-
rovitz Zsigmond egyleti jegyző által megírt:
»A debr. könyvnyomdások egylete húsz éves
fennállása történeté«-nek felolvasása követke-
zett volna, azonban a közgyűlés Kenderessy
Lajos elnök indítványára jegyzőt felmentti a
felolvasás terhéől, azonban részére az egylet
történetének megírásáért, fáradságot nem is-
merő működéseért jegyzőkönyvi köszönetet
szavaz és egyszermind határozatlan kimondja
a történetnek kinyomatását és a tagok közti
biosztását, mely ügyben a közgyűlés egy három
tagu bizottságot küldött ki E bizottság tagjai:
Kenderessy Lajos elnök, Török Ferencz pénz-
tárnok és Horovitz Zs. jegyző. Hegedüs Károly
főkönyvtárnok adta elő jelentését, mely után
jegyző olvasta fel a választmány félèves mű-
ködését; a mely jelentések tudomásul vétel-
tek. Majd több folyó ügy és indítványok let-
gárgyalása után elnök — megköszönve a tag-
ok által kimutatott érdeklődést — a gyűlést
bezárta.

* **Pofozkodó portás.** Kis Péternek a
Bika-szálloda portásának tetszett e minőségé-
ben nekiesni Hódos János tizenháromvárosi
kozsáros tisztcs arczczal. Tetszett volna ne-
ki még egyéb kínosabb mitéteket is végre-
hajtani nevezett koresmáron, mint: a nya-
kat erősen megfogni, hátát egy kissé megdö-
gönyözní, de az odasiető katonák kivették Ho-
dos Kis Péter uram melengett karjai közül.
Biztos lakása lévén, a rendőség nem tartóz-
tatta le, de mindenesetre bebizonyítják ne-
ki, hogy a portás nem fókápitány, — egy
koresmáros pedig nem városi hajdu.

* **Elveszett nyilatkozat.** — Takacs
György a tegnapi piaczn elveszítette egy
1891 okt. 28-án kelt László István részéről
kiállított eredeti nyilatkozatot, melynek megta-
lálójá keretik azt lapunk szerkesztőségéhez be-
adni, esetleg post a n b e k ü l d e n i . A
nyilatkozatát együtt elveszített 5 forint a meg-
találó megtarthatja magának.

* **Rendőri hírek.** Katona Imre nagy-
mester-utcai szűrszabó Bilkey György nevü
hetese gazdájától ket kabátot ellopott. — Az
egyikről azt állítja, hogy a gazdája ajándekoza
neki, a másikról beismerete, hogy lopta. Valószí-
nűleg megmondja a dolgot s a másikról is be-
vallja bűnös teettet. Letartóztatták. — Biró Gábor
tanyára szegődött helybeli cseléd új állomásán
összepakolt némi apró holmikat és készült azo-
kat el is emelni. De tetten csipétek és elveendi
méltó jutalmat jeles szándékáert.

Főszerkesztő: **Szinay Gyula.**
Felelős szerkesztő és lapkiadó: **Kósa Barna.**
Főmunkatárs: **Dr. Bakonyi Samu.**
(Szerkesztőség és kiadóhivatal: nagy-uj-utca 1702. sz.)

A legjobb és legerészségesebb
ü d i t ő - i t a l ,
mely mint asztali ital különösen kedvelt és borral, oco-
nackal vagy növényi szörpökkel vegyítve kitünő izü
vegyléket ad a
**MATTONI-FELD
GIESSHÜBLER**
SÁVANYÚ-ITAL
Itlja a szomjat, húsit és felírásit egyaránt. A legjobb
szor a nyári hősségtikasztó hatása ellen.

Makk eladás.

Alólirott Avasujváros község előjárósága által ezennel közhírre tétetik, miszerint a község tulajdonát tevő 1500 hold erdő ez évi makktermése **f. évi szeptember 9-én d. e. 10 órakor a község házában** nyilvános árverés útján el fog adni. — Kikiáltási ár 1500 frt, bánompénz 150 frt. — Feltételek a község házában bármikor megtekinthetők.

Kelt Avasujváros, 1892. aug. 19.
Nagy Imre, Vas János,
jegyző. bíró.

(343.) 1—1.

REGEDI

tiszta alkalikus savanyviz
Regedi asztali és üdítő-ital,
kipróbált gyógyszer köhögés, torokbetegségek, gyomor- és hólyaghurtnál. Ismertetek minden elárusító helyen, valamint a radeni fürdő-igazgatóságnál (Stájerország) kaphatók. Elárusítók kerestetnek.

(155.) 11—20.

Szőlő gazdák figyelmébe!

Peronospóra ellen való
permetezéshez

AZURINT

feloldva üvegszámra
ugy **RÉZGÁLICZOT,**
jegeczes **SZÓDÁT**
igen jutányos árban ajánl

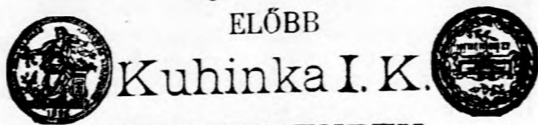
Rickl József Zelmos.

(3.) 77.

Kaszanyitzky Endre

ELŐBB

DEBRECZENBEN,

ajánlja üvege, porcellán, lámpa és háztartási cikkek nagyválasztékkal berendezett raktárát

nyáriidényre

különlegesen

Tükrözött kerti golyókat,
gráczi aranyhalakat,

igen csinos

hal- és virágtartókat,
szabadalmazott

étel- és palackhűtő jégszekrényeket
legjobbnek bizonyult egészségi szódavíz készülékeket minden nagyságban.

Berndorf chinaezüst és Alpacca evőeszközöket

20 évi jótállás mellett.

Árjegyzékkel kívánatra bérmentve szolgálunk. Vidéki megrendelések a legnagyobb figyelemmel teljesítetnek. (189.) 17.—

Férfi chifon ingek

a hirneves Schroll-féle chifonból
1 frt 90 kr, 2 frt 20 kr, 2 frt 60 kr

GALLÉROK,
KÉZELŐK,

NYAKKENDŐK,
harisnyák, keztyük.

Napernyők.

esernyők.

Kész mosó gyermek ruhácskák,
Brassói posztók,

TRICOT
Peruvien és Doskin.

SZABÓ LAJOS FIAI

CZÉGNÉL.

(8.) 115.—

Cs. és kir. 7-ik hadtestparancsnokság.

4745. szám.

Termény beszerzés.

Beszereztetnek:

A katonai élelmezési (fő) raktárakban	Buza	Rozs	Zab
	m é t e r m á z s a		
Temesvárra	840	6000	4500
Aradra	400	2700	3200
Szegedre	630	2400	—
Nagyváradra	200	3200	10200
Összesen:	2070	14300	17900

A levélbeli 50 krajczáros bélyeggel elátott ajánlatok **1892. évi augusztus hó 30-ik napján délelőtt 10 óráig** küldendők be a temesvári cs. és kir. 7-ik hadtestparancsnoksághoz.

A vétel a kereskedői tőzsde zárlata szerint a katonai élelmezési raktárak parancsnokságánál Temesváron, Aradon, Szegeden és Nagyváradon betekintésre letétbe helyezett Temesvár 1892. augusztus 16-iki keletü tőzsdei árfolyam alapján vitetik keresztül.

Temesvár, 1892. augusztus 16.

(344)

A cs. és k. 7-ik hadtestparancsnokság.

Cognac-quint-kivonat.

Kitűnő, egészséges és tartalmas cognac pillanat alatti készítésére, mely a valódi francia cognactól semmiben sem különbözik, ajánlom e **jónak bizonyult** különlegességét.

Ara 1 kilónak (elég 100 liter cognac készítésére) 16 frt o. é. Készítésére utasítás ingyen mellékeltek. **Legjobb sikerű és egészséges gyártmányt kereskedem.**

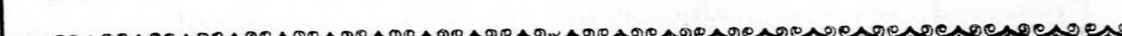
Spiritusz megtakarítás érhető el feülmulhatlan **pálinka-orosító-kivonatom** által, ez az italoknak kellemes erőteljes izet ad és csakis nálam kapható. Ara különként 3 frt 50 kr. (600—1000 literre használati utasítással együtt).

E különlegességeken kívül ajánlom még valamennyi **essenorizmat, rum, szilvapálinka, törköly, fűkocserű**, valamint a létező **likörök, szeszitalok, ecset és borecset** készítésére feülmulhatlan minőségben. Készítési utasítások ingyen mellékeltek.

Arjegyzék ingyen. **POLLÁK KÁROLY FÜLÖP** Egészséges gyártmányokért kezeséget vállalok. **essenozia különlegességek gyára PRÁGÁBAN.**

●● (Tisztes képviselők kerestetnek.) ●●

(313.) 8—50.

Női-ruhaszövetek, gyapju voileok,
mosó voileok, batist, zephir, atlas-szatin
vásznak, kész fehérneműek,
szőnyegek, függönyök, ágy- és asztalterítők

SZABÓ LAJOS FIAI

czégnél.

(171)

Leszállított árúk az egész idény alatt.

87—

Előfizetési ár
helyben, vagy postán
Egész évre 10
Félévre 5
Negyedévre 2
Egy hóra 1
Egyes szám 1
Alap szellemi részet illető
emenny a szerzői jogok
1702. sz.) bérmentve
Előfizethető hely
Telegr. K. Lajos könyvek
** kiadóhivatásban. (N
1702. sz. alatt

Fő

Fölkérjük
hazafias polgárok
az szerdán es
Lajos néves
lése végett,
jében minél
lenni sziveskedj
Debreczen,

Pály

Néhány na
az iskolák. A
fel, a muzsafiak
napi pihenés
hozzá a munka
pot, melyen jö
és pedig ann
lesz jövőjük, m
fektelve az.

Hogy az ép
is ezen hason
befejezett pály
letnek mondhat
kamatait, ha a
lően értékesiten
let építése nehe
pot lerakjuk, m
lesz alakja, ezt
hatjuk, de bár
sőbb a fejlődés
Ezen bizto
képzettség képe
den pályánál e
a gyakorlati él

Hogy külfö
vett az ipar, k
nyira tulszárny
cia- vagy Ang
nak köszönheti
nek ipari és ke
egyébire nem va
arra elméletileg
érvényesítik tel
egyiken sem le
A középisk
általános a pa

A „DEBRECENI

1849-ik

(A debreceni

Midőn a sz
hazafias tagjai
rultak, a képvise
nek sehogys
Fölkértek hát t
hírü agaraszt és
voltagepp enne
lint, hogy hozas
zat és adjon ne
szivü háziasszon
tiz-tizenkét kép
hához, kiknek jo
jó ismerőseiket
vinni. Az idegenn
szonyrak és ház
hamar otthon er
ládi körben. A h
hogy ha háromn
ebéd vagy vacs
sek be, hogy ne
Mudrány K
szony volt, ki m
tartáshoz. Mar
ték, hogy nagy
a szakácsnéja va
a hibás étellel egy
ba s míg a rossz
totta, addig ki n
mesebb, barátság
1849. elején Reu
háza volt akkor
volt odajárni ab
Windisgrätz ser
Magyarországba
fegyvereinek sor
diadalra, dicsős